

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного університету
фізичного виховання і спорту України, протокол
від 30.01.2025 № 8
що введено в дію наказом в. о. ректора НУФВСУ
від 30.01.2025 № 50-заг

**ПОЛОЖЕННЯ
про психологічну службу Національного університету
фізичного виховання і спорту України**

КИЇВ – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про психологічну службу Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Положення) визначає мету, структуру психологічної служби, організацію управління нею, основні завдання, принципи, функції, зміст та порядок діяльності працівників психологічної служби Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Університет), є правовою та організаційно-методичною основою її роботи.

1.2. Положення розроблено відповідно до вимог Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Порядку та умов надання безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб, постраждалим учасникам Революції Гідності та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", затверджених постановою Кабінетів Міністрів України від 29.11.2022 № 1338 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2023 № 1270), Порядку послуг щодо питань психічного здоров'я, у тому числі щодо запобігання суїциду і психосоціального компоненту реабілітації ветеранів війни та інших груп населення, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.12.2023 № 2118, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 126/41471, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.07.2018 за № 885/32337, інших законів України, постанов Верховної Ради України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, локальних актів Університету.

1.3. Психологічна служба Університету створюється як структурний підрозділ Університету. Психологічна служба Університету забезпечує психологічний супровід учасників освітнього процесу Університету. Психологічне забезпечення освітнього процесу в Університеті здійснюють практичні психологи з відповідною психологічною освітою.

1.4. Функціонування психологічної служби Університету забезпечується фахівцями Університету або може здійснюватися також сумісниками або, за необхідності, юридичними та фізичними особами, залученими на договірній основі. Всі працівники психологічної служби Університету - практичні психологи повинні мати вищу освіту зі спеціальності «Психологія», «Практична психологія», проявляти необхідний рівень професіоналізму, дотримуватись Етичного кодексу психолога, володіти ефективними формами, методами психологічної підтримки та психологічного забезпечення освітнього процесу.

1.5. Для виконання конкретних проектів у структурі психологічної служби Університету можуть створюватись робочі групи з призначенням керівника (координатора) відповідно до розроблюваних напрямків роботи або конкретних проектів, орієнтованих на різні групи користувачів (тренінгові групи підтримки, студентські гуртки, наукові об'єднання, групи волонтерів, телефон довіри тощо).

1.6. Розвиток кадрового потенціалу психологічної служби Університету забезпечується через навчання, підвищення кваліфікації, стажування персоналу за допомогою реалізації навчальних модулів, залучення високопрофесійних фахівців для проведення навчання, тренінгів та ін., розробки індивідуальних планів розвитку для працівників.

1.7. Метою діяльності психологічної служби Університету є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

1.8. У своїй діяльності психологічна служба керується міжнародними документами у сфері прав людини, чинним законодавством України, Етичним кодексом практичного психолога, локальними актами Університету та цим Положенням.

1.9. Терміни, що використовуються у цьому Положенні, вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги» та інших актах законодавства України.

1.10. Психологічна служба Університету співпрацює з органами охорони здоров'я, соціальної політики, молоді та спорту, внутрішніх справ, іншими органами виконавчої влади, а також комунальними закладами соціального захисту дітей, підтримки сімей, дітей та молоді, фахівцями із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад, громадськими організаціями, зацікавленими підрозділами та органами студентського самоврядування Університету.

1.11. Психологічна служба Університету реорганізується або ліквідується рішенням Вченої ради Університету, яке приймається за поданням ректора Університету.

2. СТРУКТУРА, УПРАВЛІННЯ ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УНІВЕРСИТЕТУ

2.1. Працівники психологічної служби Університету підпорядковуються ректору Університету з усіх питань діяльності.

2.2. За необхідності, посади працівників психологічної служби Університету вводяться до штатного розпису Університету відповідно до нормативів чисельності працівників психологічної служби, затверджених у

встановленому порядку, та в межах коштів, передбачених єдиним кошторисом витрат.

2.3. Практичні психологи психологічної служби Університету здійснюють:

- психологічне забезпечення освітнього процесу;
- психологічний супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти;
- психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів освіти;
- психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізацію розвиваючих, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів освіти, особистісного та професійного розвитку тощо;
- роботу з постраждалими від насильства тощо.

2.4. Практичні психологи Університету беруть участь у:

- освітній діяльності, спрямованій на забезпечення всебічного розвитку здобувачів вищої освіти як особистості та найвищої цінності суспільства, їх талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;
- роботі Вченої ради Університету, робочих та дорадчих органів Університету;
- розробці та впровадженні розвивальних, корекційних програм, посібників, методичних рекомендацій, планів освітньої діяльності з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти, а також для осіб, які перебувають на індивідуальній та інклюзивній формі навчання.

2.5. Практичні психологи служби Університету сприяють:

- формуванню у здобувачів вищої освіти відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я, готовності до самореалізації;
- профільному та професійному самовизначенню здобувачів освіти, формуванню життєвої компетентності;
- формуванню соціально-комунікативної компетентності обдарованих здобувачів вищої освіти;
- попередженню та профілактиці професійного вигорання науково-педагогічних працівників;
- формуванню психологічної готовності учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі з особами з особливими освітніми потребами;

- формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу Університету;
- попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів вищої освіти Університету;
- формуванню небайдужого ставлення здобувачів вищої освіти до постраждалих осіб, усвідомлення необхідності невідкладного інформування науково-педагогічних працівників про випадки домашнього насильства і конфліктів серед здобувачів вищої освіти Університету, що стали їм відомі.

2.6. Атестація практичних психологів, методистів, працівників, керівника психологічної служби Університету здійснюється відповідно до чинного законодавства.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

3.1. Завдання психологічної служби Університету:

- збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями;
- сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу.
- надання психологічної допомоги учасникам освітнього процесу Університету у складних життєвих ситуаціях;
- формування потреб у психологічних знаннях та підвищення психолого-педагогічної компетенції науково-педагогічного складу Університету;
- створення умов для реалізації творчого, наукового, особистісного й інтелектуального потенціалу всіх учасників освітнього процесу Університету;
- формування позитивного морально-психологічного клімату в університетському колективі;
- психологічний супровід учасників освітнього процесу та психологічний супровід розвитку особистості здобувачів зокрема;
- здійснення психопрофілактики, адаптації (зокрема, здобувачів вищої освіти першого курсу, представників ВПО тощо);
- моніторинг актуальних соціально-психологічних проблем університетського середовища та своєчасне реагування на них тощо.

3.2. Принципи діяльності Психологічної служби Університету:

- науковість, цілісність і наступність, професійна компетентність та відповідальність;
- індивідуальний підхід;
- стимулювання активної позиції того, хто користується психологічними послугами, формування прагнення до самовдосконалення і самоосвіти;

- доступність психологічних послуг (допомоги);
- добровільність;
- людиноцентризм та партнерство;
- конфіденційність;
- дотримання норм професійної етики.

3.3. Функції психологічної служби Університету:

- діагностично-прогностична - психолого-педагогічне вивчення чинників становлення особистості, її індивідуального розвитку;
- організаційно-методична - визначення стратегії, мети, завдань, планування діяльності психологічної служби Університету та координація взаємодії учасників освітнього процесу Університету;
- корекційно-розвиваюча - система впливів, спрямованих на подолання визначених проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів тощо у здобувачів вищої освіти; здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки; сприяння розвитку освітніх, інтелектуальних, загальних, спеціальних та соціальних здібностей, формування мотивації до освітньої діяльності у здобувачів вищої освіти; надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам вищої освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;
- консультативна - допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу Університету;
- просвітницько-профілактична - поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав особистості, вжиття заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на життєзабезпечення особистості, її моральний та соціальний розвиток, профілактика та попередження негативних впливів;
- соціально-захисна - здійснення соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу Університету, які опинилися у складних життєвих обставинах, перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства, тощо); захист конституційних прав і статусу, законних інтересів здобувачів вищої освіти.

3.4. Напрями діяльності психологічної служби Університету:

- діагностика - виявлення причин труднощів у навчанні, інтелектуальному розвитку, соціально-психологічній адаптації; вивчення та визначення індивідуальних особливостей динаміки розвитку особистості, потенційних можливостей в освітньому процесі, професійному самовизначенні;
- профілактика - своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі;
- корекція - усунення виявлених труднощів соціально-психічного розвитку здобувачів освіти, зниження ризиків проблем адаптації до

освітнього середовища, схильності до залежностей та правопорушень, різних форм девіантної поведінки;

- навчальна діяльність - форма активного співробітництва, спрямована на удосконалення, розвиток, формування особистості;
- консультування - багатофункціональний вид індивідуальної та групової роботи, спрямований на вирішення запитів, з якими звертаються учасники освітнього процесу;
- зв'язки з громадськістю - діяльність, спрямована на досягнення взаєморозуміння, співпрацю між окремими особами, колективами, соціальними групами, організаціями, державними органами управління;
- просвіта - формування психологічної та соціальної компетентності учасників освітнього процесу.

3.5. Тривалість робочого тижня та графік роботи практичного психолога Університету визначаються чинним законодавством з урахуванням специфіки діяльності Університету та змісту роботи працівника.

Практичний психолог здійснює діяльність як в Університеті (психологічна просвіта, діагностична, консультативна, освітня діяльність, обробка результатів досліджень тощо), так і за його межами (підготовка до проведення заходів, оформлення робочої документації, планування, звітність, робота у навчально-методичних та наукових центрах, громадських організаціях тощо).

3.6. Практичному психологу Університету надаються окремі робочі та навчальні приміщення (кабінети) для групової та індивідуальної роботи, що забезпечуються необхідними технічними засобами, канцелярським приладдям, навчально-методичними матеріалами тощо.

3.7. Працівник психологічної служби зобов'язаний:

- знати чинне законодавство щодо діяльності психологічної служби у системі освіти та інші нормативно-правові акти, пов'язані з його діяльністю;
- будувати свою діяльність на основі доброзичливості, довіри, у тісній співпраці з усіма учасниками освітнього процесу;
- застосовувати у роботі психологічний і соціологічний інструментарій, рекомендований для використання;
- бути компетентним і постійно збагачувати знання у межах своєї компетенції;
- надавати психологічну допомогу за запитами учасників освітнього процесу Університету;
- уникати будь-яких неофіційних взаємин з учасниками освітнього процесу Університету;
- інформувати учасників освітнього процесу Університету про результати проведених психологічних обстежень, їх значення і можливості подальшого використання (за винятком особистої інформації), про свою діяльність на основі об'єктивних і точних даних таким чином, щоб не зашкодити професії;
- здійснювати індивідуальну діагностику, корекцію за запитом учасників освітнього процесу Університету, отримавши письмову згоду

батьків (законних представників). Зазначена згода може бути відкликана у будь-який момент;

- використовувати науково обґрунтовані методи і технології професійної діяльності;
- поважати професійну компетентність своїх колег та представників суміжних професій;
- популяризувати соціально-психологічні знання;
- поважати гідність здобувачів вищої освіти Університету;
- виконувати свої посадові обов'язки в межах своїх повноважень;
- нести особисту відповідальність за результати і наслідки своєї професійної діяльності;
- пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати рівень психологічних знань науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти і батьків (законних представників);
- постійно підвищувати свій професійний рівень;
- знати вимоги державних стандартів щодо забезпечення освітнього процесу, основні напрями і перспективи розвитку освіти, психолого-педагогічної науки.

3.8. Працівник психологічної служби Університету має право:

- визначати різні види робіт з огляду на потреби Університету;
- планувати діяльність відповідно до рекомендацій методичних установ психологічної служби;
- ознайомлюватися з документами, скаргами, що містять оцінювання його роботи, надавати щодо них роз'яснення;
- захищати професійну честь і гідність;
- здійснювати індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку тощо) діяльність за межами закладу освіти;
- отримувати методичну допомогу, в тому числі й супервізію та інтервізію, підвищувати кваліфікацію, здійснювати перепідготовку;
- вільно обирати освітні програми, форми навчання, заклади освіти, установи і організації, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку працівників психологічної служби;
- відмовитись від виконання розпоряджень ректора Університету в тих випадках, коли вони суперечать професійно-етичним принципам, та виконання діяльності, не передбаченої трудовим договором, посадовими обов'язками та планом роботи.

4. ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УНІВЕРСИТЕТУ

4.1. Послуги психологічною службою Університету для всіх членів університетської спільноти надаються безкоштовно.

4.2. Фінансування діяльності працівників психологічної служби Університету здійснюється згідно із законодавством.

4.3. Фінансування діяльності психологічної служби Університету здійснюється, у тому числі, за рахунок коштів спеціального фонду, а саме:

- отриманих від юридичних та фізичних осіб за надання платних послуг;
- коштів за виконання науково-дослідних робіт та грантових проектів;
- благодійної допомоги від організацій, підприємств, громадян;
- інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

4.4. Психологічна служба Університету може надавати психологічні послуги (консультувати, організовувати та проводити семінари, тренінги, конференції тощо) та виконувати експертні роботи за запитами зацікавлених організацій, підприємств, установ та окремих громадян. Для зовнішніх замовників надання послуг здійснюється на підставі договорів із замовниками, що укладаються та узгоджуються у встановленому порядку.

4.5. Психологічна служба Університету розміщується та здійснює свою діяльність на матеріально-технічній базі Університету, включаючи забезпечення обладнанням та сучасною комп'ютерною технікою з доступом до локальної мережі Університету та з доступом до мережі Інтернет.

4.6. Для реалізації окремих форм діяльності психологічної служби Університету та забезпечення їх доступності для споживачів послуг можуть бути обладнані додаткові приміщення (для індивідуального консультування чи групової роботи) в різних локаціях Університету.

4.7. Психологічна служба має право у встановленому порядку використовувати матеріально-технічну базу та обладнання інших структурних підрозділів Університету.

5. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

5.1. Учасники освітнього процесу Університету зобов'язані повністю дотримуватись основних принципів запобігання корупції, забезпечувати регулярну оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності, здійснювати відповідні заходи щодо упередження та врегулювання конфлікту інтересів та корупційних дій, що можуть виникнути при виконанні ними своїх обов'язків, які визначені нормами законодавства та локальними актами Університету.

5.2. Учасники освітнього процесу Університету зобов'язані дотримуватись вимог Закону України «Про запобігання корупції».

5.3. Учасникам освітнього процесу Університету суворо забороняється прямо чи опосередковано використовувати свої права та повноваження чи пов'язані з ними можливості з метою пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття пропозиції/обіцянки такої вигоди для себе чи інших осіб або давати пропозиції/обіцянки чи неправомірну вигоду особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закон; України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй прав та повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

5.4. За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень учасники освітнього процесу Університету притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно- правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення про психологічну службу Національного університету фізичного виховання і спорту України затверджується Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом ректора Університету.

6.2. Зміни та/або доповнення до цього Положення про психологічну службу Національного університету фізичного виховання і спорту України вносяться в порядку встановленому для його прийняття.